

SIMSAM

Nationella SIMSAM-nätverket

Anna Holmström

Fil. Dr., Nätverkskoordinator SIMSAM
Institutionen för folkhälsa och klinisk medicin
Enheten för epidemiologi och folkhälsa
Umeå universitet

Informationstillfälle Vetenskapsrådet, 2013-02-21

Synopsis

- Nuvarande organisation
- SIMSAM prestationer + aktiviteter
- Framtiden

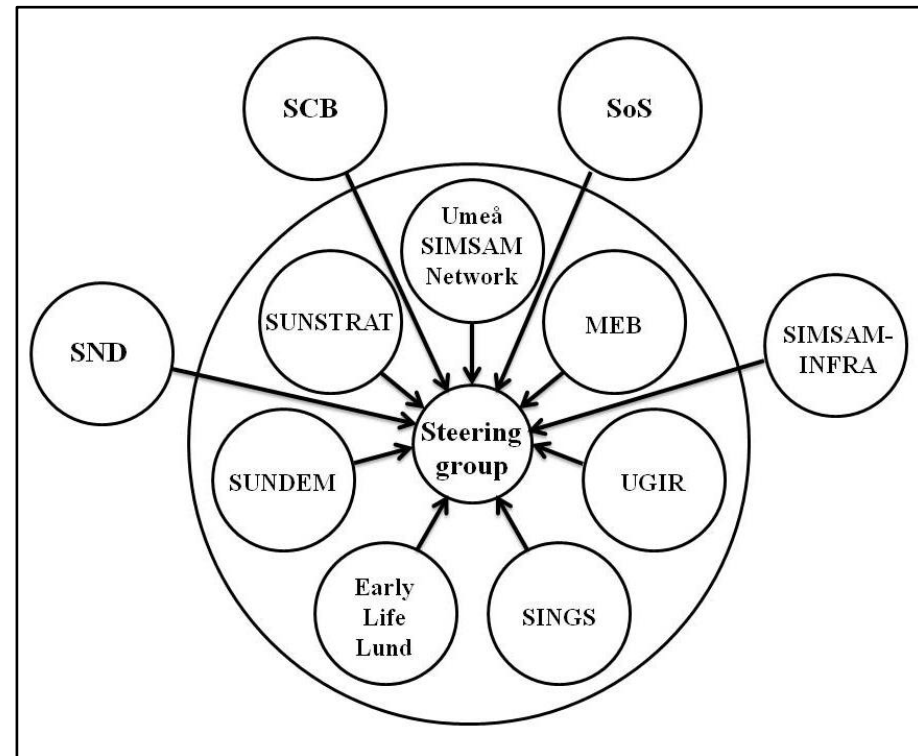
SIMSAM

Swedish Initiative for Research on **M**icrodata in the **S**ocial **A**nd **M**edical Sciences

Organisation

- VR: 27 miljoner kr/år (dec. 2008 - nov. 2013)
- 6 forskarnoder + 1 forskarskola (SINGS) => Nationella SIMSAM-nätverket:
 - Karolinska Institutet (KI) 2 noder
SINGS
 - Stockholms universitet (SU) 2 noder
 - Lunds universitet (LU) 1 nod
 - Umeå universitet (UmU) 1 nod
- Styrgrupp
- Umeånoden – koordinerande roll
- Nationell koordinator 50%
- Internationell rådgivargrupp
- <http://simsam.nu/>

SIMSAM styrgrupp

Anneli Ivarsson

Umeå SIMSAM Network

Xavier de Luna (ordförande)

Umeå SIMSAM Network

Gunnar Andersson

SUNDEM

Erik Bihagen

SUNSTRAT

Jesper Lagergren

UGIR

Anna Rignell-Hydbom

SIMSAM Early Life Lund

Weimin Ye

MEB

Olof Akre

SINGS

Afillierade:

Anita Berglund

SINGS

Claus-Göran Hjelm

Statistiska centralbyrån

Max Köster

Socialstyrelsen

Hans Jørgen Marker

Svensk nationell datatjänst

Magnus Stenbeck

SIMSAM-INFRA

Anna Holmström

Koordinator SIMSAM

Vision

To create a world leading research community for register-based research for health and welfare

SIMSAM

Swedish Initiative for Research on **M**icrodata in the **S**ocial **A**nd **M**edical Sciences

Internationell rådgivargrupp (SAB)

Irma Elo

University of Pennsylvania

- * Socioeconomic and racial/ethnic differences in health and mortality
- * Migration and health
- * Early life conditions and adult health and mortality
- * Neighborhood context and health
- * Demographic methods

John Hobcraft

University of York

- * Life-course and longitudinal analysis
- * Interplays of genetic and epigenetic and social sciences
- * Pathways to child and adult wellbeing and disadvantage

Öystein Kravdal

University of Oslo

- * Socioeconomic resources
- * Health
- * Mortality
- * Fertility
- * Family Behaviour

Elsebeth Lyng

Copenhagen University

- * Register-based health research including mortality and cancer incidence/evaluation of cancer screening programs

Anders Skrondal

Norwegian Institute of Public Health

- * Statistics, biostatistics, social statistics
- * Psychometrics

Umeå SIMSAM Network (UmU)

- **Registerdata om barndomen – kunskapsbas för hållbar hälsa och välfärd**
- **MULTIDISCIPLINÄR FORSKARGRUPP:**
Epidemiologi och global hälsa, miljömedicin, geografi, sociologi, statistik, m.fl.
- **The Umeå SIMSAM Lab med en helt ny forskningsinfrastruktur**
 - Länkade hälso- och socioekonomiska register (nationella och regionala)
 - >13 miljoner individer följs över 50 år
- **Ett urval av publikationer**
 - Hur kan du förhindra att ditt barn drabbas av celiaki? (Paediatrics, 2013)
 - Män och kvinnor drabbas olika av arbetslöshet (Sociology Health & Illness, 2013)
 - Luftföreningar orsakar för tidig födelse (Int J Environ Res Public Health, 2012)
 - Robusta statistiska metoder för registerbaserad forskning (Statistics in Medicine, 2012)

MEB (KI)

- **Nedärvda och förvärvade hälsodeterminanter över livsspannet**
- Institutionen för medicinsk epidemiologi och biostatistik
- Exempel på publikationer
 - Ökad risk för självmord och hjärtsjukdom direkt efter cancerdiagnos (New Engl J Med. 2012)
 - Vuxna med ADHD begick färre brott när de fick medicin (New Engl J Med. 2012)
 - Antibiotika och astma – orsak eller verkan (Clin Exp Allergy. 2012)
 - Familjära faktorer påverkar associationen mellan mammans rökning under graviditet och barnens drogberoende och problematik (Arch Gen Psychiatry. 2012)
 - Hög risk för kronisk lymfatisk leukemi för specifika släktingar: tecken på kommande genetiska upptäckter (Leukemia. 2012)

SIMSAM Early Life Lund (LU)

- **Tvärvetenskaplig forskning om barns och ungas hälsa i ett livsloppsperspektiv**
- Avd. för Arbets- och miljömedicin (AMM), Centrum för Ekonomisk Demografi (CED), Statens lantbruksuniversitet (SLU).
- *Exempel på publikationer*
 - Såväl graviditetsdiabetes som havandeskapsförgiftning förekom oftare bland kvinnor som bott i områden med höga halter av luftföroreningar. *EHP 2013*
 - Förekomsten av missbildningar var något vanligare hos barn vars pappor haft cancer jämfört med barn vars pappa inte haft cancer. *JNCI 2011;103*
 - Kognitiv reserv mätt som betyg är en viktig tidig prediktor för dementia. *In review*
- *Exempel på nätverkan/kunskapsspridning*
 - Nätverksseminarier med aktuella teman inom epidemiologisk metodik
 - Initierat inventering av epidemiologiska kohorter i samverkan med SND och EpiHealth
 - Study Advisory Board - metodstöd för registerforskning
 - Metodkurser om samband med CED och EpiHealth

SUNDEM (SU)

- **Registerbaserad forskning om nordisk demografi**
- Demografienheten (SUDA) inom sociologiska inst. samt kulturgeografiska inst.
- Ett urval av publikationer
 - Familjer med mer jämlikt delad föräldraledighet skaffar mer ofta ett andra och tredje barn (J. of Eur. Social Policy 2010)
 - Positiv effekt av pappamånaderna men ingen effekt av jämställdhetsbonusen på pappors uttag av föräldraledighet (J. of Eur. Social Policy 2012)
 - Obefintliga skillnader i slutligt antal barn för olika utbildningsgrupper nordiska kvinnor (Dem. Research 2009)
 - Ökad valfrihet i val av skola medför ökad betygssegregation mellan skolor (Urban Studies 2013)
 - Ingen negativ inverkan av boendesegregation för invandrares arbetsmarknadsintegration (Urban Studies 2009)

SUNSTRAT (SU)

➤ Den sociala stratifieringens dynamik

➤ Institutet för social forskning (SOFI)

➤ Ett urval av publikationer

- Utbildning minskar ohälsa; de födda mellan 1943 och 1955 med ett år mer i grundskola än andra har en något lägre dödlighet (speciellt i lungcancer och olyckor). (PNAS 2012)
- Utbildning kan ses som en familjeresurs: Vuxna barns utbildning har ett tydligt samband med föräldrarnas överlevnad även när man tar hänsyn till föräldrarnas egna sociala och ekonomiska resurser. (Forthcoming in Demography)
- I Sverige är sambandet mellan andel kvinnor i yrket och lönenivå icke linjärt och könsintegrerade yrken har högst lönenivå, stödet för devalueringshypotesen är således svagt. (Forthcoming in Acta Sociologica)
- Det finns små positiva effekter av att ha haft socialbidrag för att få socialbidrag i framtiden därmed ett visst stöd för hypotesen om varaktighetseffekter. (Social Science Research (2013))
- Det finns ett mycket beständigt samband mellan fäders och söners inkomster, även vid kontroll för utbildning, yrke och andra mellanliggande faktorer. (in: From Parents to Children: The Intergenerational Transmission of Advantage, 2012)

Övre gastrointestinal forskning (UGIR)

- **Registerbaserad forskning om övre mag-tarmkanalens sjukdomar och kirurgi**
- Institutionen för molekylär medicin och kirurgi, Karolinska Institutet
- Centralisering av kirurgi för matstrupscancer sparar människoliv. (J Clin Oncol [IF 19] 2013)
- Överviktskirurgi minskar inte risken för överviktsrelaterad cancer, utan ökar risken för grovtarmscancer. (Ann Surg [IF 8] 2010 + 2013)
- Kirurgi mot halsbränna förebygger inte matstrupscancer, vilket beror på många återfall i halsbränna efter operationen. (Gastroenterology [IF 12] 2010 + Ann Surg [IF 8] 2013)
- Läkemedel av typen tetracyclin och kortison ökar risken för akut bukspottkörtelinflammation. (Gut 2012 [IF 10] + JAMA Intern Med [IF 11] 2013)
- Livskalitet efter matstrupscancerkirurgi: Har prognostiskt värde, förbättras hos de flesta (85%) över tid men försämras hos andra (15%), försämras bestående av akuta komplikationer. (J Clin Oncol x 4 [IF 19] 2010-2012)
- Debattartiklar i syfte att stimulera kliniska forskare att använda registerdata i sin forskning. (Läkartidningen x 4 2010-2013 + Svensk Kirurgi 2012)

Forskarskolan SINGS (KI)- Översikt

- **Swedish INterdisciplinary Graduate School in register-based research**
- Institutionen för medicin, enheten för klinisk epidemiologi
- Institutet för miljömedicin

- Multi- och interdisciplinär profil - “Registerbaserad forskning”
- Stärka korsbefruktning, förståelse för skilda perspektiv
- Stimulera nationella och internationella samarbeten
- Studenterna: SIMSAM-noder + andra forskarmiljöer
- Kvantitativa vetenskapliga discipliner som använder register:
 - Epidemiologi, folkhälsa, sociologi, psykologi, hälsoekonomi och demografi.
- Kohort 1 (vt 2010 – vt 2012); Kohort 2 (vt 2011 – vt 2013); Kohort 3 (vt 2013 -

Forskarskolan SINGS - Målsättning

- Djupa kunskaper om befintliga register
- Behärska databashantering, följa lagar och etiska riktlinjer
- Förståelse för metodologiska svårigheter
- Utveckla, skapa och bedöma olika registers kvalitet
- Planera, genomföra och bedöma registerbaserade studier

Forskarskolan SINGS - Aktiviteter

- SIMSAM retreat (1.0 hp)
- Kurser (1.5 hp vardera)
 - “Ethical and legal aspects on using personal information in register based research”
 - “Causal inference for observational data”
 - “Central concepts, designs and methods in epidemiological and sociological life course research”
 - “Building and using databases, quality registers, and biobanks”
 - “Register-based research - how to get started”
 - “Social and life course epidemiology”
- Workshop: “How to write grant applications” part 1-3 (3 x 4.0 hp totalt)
- Valbara kurser
- 10 000 kr/student – möten/kurser etc.

Hemsidan <http://simsam.nu/>

- Nyheter (prenumerera)
- Kalender
- Diskussionsforum
- Noderna + SINGS
- SIMSAM INFRA – kompetenser etc.

På gång 2013

- Informationsbroschyr – nyttan med registerbaserad forskning!
- Exempel:
 - Antibiotika och astma – orsak eller verkan?
 - Orsakar provrörsbefruktning risker för det nyfödda barnet?
 - Minskar fetmakirurgi risken för fetmarelaterad cancer?
 - Hur permanent är fattigdom och vilka faktorer påverkar tiden i fattigdom?
 - Vilka faktorer kan minska sårbarheten för barn i fosterfamilj?
 - Hur påverkar sociala domäner invandrares etablering på arbetsmarknaden?

På gång 2013

- Informationsbroschyr – nyttan med registerbaserad forskning!
- Datahanteringsgrupp – sprida information om data + erfarenheter
- Dialog med SoS och SCB – underlätta datauttag för forskare
- Påverka förslaget till EU dataskyddsdirektiv
- Nationellt möte + möte med SAB - Stockholm **25-26 april**
- Nationellt möte + möte med SAB - Umeå **16-17 oktober**
- SIMSAM kunskap/infrastruktur => forskarsamhället via SIMSAM-INFRA

SIMSAM 2014 och framåt

- Främjar användning av register och relevanta metoder för att uppnå banbrytande forskningsresultat
- Inkluderande nationellt nätverk där forskare utbyter erfarenheter och kunskaper om användning av register för forskning
- Sprider kunskap om register som forskningsinfrastruktur både nationellt och internationellt
- Utbildar framtidens registerforskare

SIMSAM

